

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2025
Metodologie hodnocení volebních subjektů a předvolebního průzkumu mezi kandidáty a kandidátkami

Zpracovala: Iniciativa Jsme fér

A. Metodologie hodnocení volebních subjektů

Cíl: Poskytnout obrázek o míře podpory manželství pro všechny ze strany vybraných politických stran, hnutí či koalic (dále také jako „subjekty“).

Hodnocené subjekty: Byly posuzovány subjekty, které dosáhly v předvolebních průzkumech alespoň 4 % ve 3 z 6 posledních průzkumů veřejného mínění uvedených na webu <https://programydovoleb.cz/#nejnovejsi-pruzkumy> jeden týden před zveřejněním předvolebního průzkumu. Navíc do hodnocení zařazujeme politické subjekty, které nás samy oslovily se žádostí o zařazení do hodnocení.

Kritéria: Volební subjekty jsme posuzovali na základě 7 kritérií:

1. Program: Co obsahuje program daného volebního subjektu ve vztahu k manželství pro všechny. U politických stran kandidujících v rámci koalice byl posuzován text koaličního programu. Subjekty, které nebyly v aktuálním volebním období zastoupeny ve Sněmovně, byly posuzovány jen na základě jejich programu.
2. Aktivita v aktuálním volebním období:
 - a. Kolik procent poslaneckého klubu je pro manželství pro všechny: Založeno na veřejných vyjádřeních poslanců/poslankyň, jiných informacích Jsme fér nebo hlasování ve Sněmovně. Ve 3. čtení novely o manželství pro všechny se nehlasovalo o samotném manželství pro všechny. Nejblíže tomu bylo hlasování o partnerství se všemi právy, jako má manželství, hovorově nazývané “práva ano, název ne” (37. hlasování dne 28.2.2024, odkaz [zde](#)). Předpokládáme, že kdo podporuje manželství pro všechny, podpořil by i tento pozměňovací návrh - ledaže z veřejných vyjádření jednotlivých hlasujících je zřejmé, že buď (i) nechtěli podpořit nic méně než manželství pro všechny, nebo (ii) partnerství se všemi právy je maximum, které podporují.
 - b. Kolik procent poslaneckého klubu podepsalo ústavní zákaz rovného manželství. (Vzhledem k tomu, že předkladatelé ústavního zákazu v minulosti deklarovali, že SPD nebyli osloveni ke spolupředložení, není toto kritérium u tohoto subjektu hodnoceno a nezapočítává se tím ani do průměrné známky.)
 - c. 1. čtení – hlasování o novele o manželství pro všechny – hlasy proti zamítnutí: Kolik procent poslaneckého klubu bylo proti návrhu na zamítnutí novely o manželství pro všechny. Počítán byl poměr všech poslankyň/poslanců daného subjektu přítomných danému hlasování vůči počtu těch, kteří hlasovali proti. V 1. čtení se nehlasuje o podpoře novely jako takové, ale pouze o návrhu na její zamítnutí. Hlas proti zamítnutí je tedy hlasem pro to, aby novela šla dále do 2. čtení.

- d. 1. čtení – hlasování o novele o manželství pro všechny – hlasy pro zamítnutí: Kolik procent poslaneckého klubu bylo pro návrh na zamítnutí novely o manželství pro všechny. Počítán byl poměr všech poslankyň/poslanců daného subjektu přítomných danému hlasování vůči počtu těch, kteří hlasovali pro.
- e. 1. čtení – hlasování o ústavním zákazu rovného manželství – hlasy proti zamítnutí: Kolik procent poslaneckého klubu bylo proti návrhu na zamítnutí ústavního zákazu rovného manželství. Počítán byl poměr všech poslankyň/poslanců daného subjektu přítomných danému hlasování vůči počtu těch, kteří hlasovali proti. V 1. čtení se nehlasuje o podpoře novely jako takové, ale pouze o návrhu na její zamítnutí. Hlas proti zamítnutí je tedy hlasem pro to, aby ústavní zákaz rovného manželství pro všechny šel dále do 2. čtení.
- f. 1. čtení – hlasování o ústavním zákazu rovného manželství – hlasy pro zamítnutí: Kolik procent poslaneckého klubu bylo pro návrh na zamítnutí ústavního zákazu rovného manželství. Počítán byl poměr všech poslankyň/poslanců daného subjektu přítomných danému hlasování vůči počtu těch, kteří hlasovali pro.

Způsob hodnocení splnění kritérií:

Program:

Obsah programu	Známka
Výslovná podpora manželství pro všechny	1
Nepřímá podpora manželství pro všechny, například výslovnou podporou zrovnoprávnění stejnopohlavních párů ve všech oblastech života	2
Žádná zmínka o manželství pro všechny	3
Nepřímý negativní postoj k manželství pro všechny, například formulace o nutnosti chránit tzv. "tradiční rodinu", pokud je zřejmé, že pod pojmem tradiční rodina nezahrnuje daný subjekt i duhové rodiny.	4
Výslovný negativní postoj k manželství pro všechny (včetně výslovné podpory ústavního zákazu rovného manželství.)	5

Aktivita v končícím volebním období: Subjektům byly udělovány výsledné známky jako ve škole, tj. 1 nejlepší, 5 nejhorší. Ke každému kritériu je přiřazen odpovídající počet procentních bodů a tomu je přiřazena odpovídající známka. Ze známky za pozitivní kritéria a negativní kritéria je vypočítán aritmetický průměr jako výsledná známka za aktivitu. Ze známek za program a za aktivity v končícím volebním období byl následně vypočítán aritmetický průměr a ten je výslednou známkou.

Pozitivní kritérium (kritéria 2.a, 2.c a 2.f)		Negativní kritérium (kritéria 2.b, 2. d a 2. e)	
1	100	1	0

1-	99-88	1-	1-12
2	87-75	2	13-24
2-	74-62	2-	25-36
3	61-50	3	37-49
3-	49-37	3-	50-61
4	36-25	4	62-74
4-	13-24	4-	75-87
5	12-0	5	88-100

B. Metodologie předvolebního průzkumu mezi kandidáty a kandidátkami

Cíl: Zjistit postoje kandidátů a kandidátek politických stran, hnutí či koalic (dále také jako „subjekty“) k umožnění manželství pro gay a lesbické páry se všemi právy a povinnostmi manželů, včetně práva osvojit dítě, a tyto názory sdílet s jejich potenciálními voliči a voličkami. Cílem NENÍ hodnotit kandidáty a kandidátky ze všech hledisek. Je čistě na uvážení voliček a voličů, která další kritéria hrají při jejich rozhodování roli, a jak tato kritéria daný kandidát nebo kandidátka, nebo strana, hnutí či koalice, za které nebo s jejichž podporou kandidují, splňují.

Hodnocení kandidátů a kandidátek: Byly posuzovány ti kandidáti a kandidátky, kteří kandidují na kandidátních listinách těch subjektů, které dosáhly v předvolebních průzkumech alespoň 4 % ve 3 z 6 posledních průzkumů veřejného mínění uvedených na webu <https://programydovoleb.cz/#nejnovejsi-pruzkumy> jeden týden před zveřejněním předvolebního průzkumu. Navíc do hodnocení zařazujeme kandidáty a kandidátky těch politických subjektů, které nás samy oslovily se žádostí o zařazení do hodnocení.

Postup: Kandidátům a kandidátkám na prvních deseti místech těch kandidátních listin, jež splňují kritéria uvedená výše, v jednotlivých krajích jsme e-mailem položili následující otázku: „*Pokud budete zvolen/a do Poslanecké sněmovny, budete pro to, aby i gayové a lesby mohli vstupovat do manželství se všemi právy a povinnostmi manželů, včetně práva společně osvojit děti?*“

Kandidáty a kandidátky jsme oslovovali ve třech vlnách v rozmezí zhruba dvou týdnů s žádostí o zaslání jejich odpovědi do specifikovaného termínu. Část kontaktů na kandidáty a kandidátky se nám podařilo získat poté, co jsme již odeslali první vlnu e-mailů s dotazem na dříve dohledané kontakty. I tyto kandidáty a kandidátky jsme oslovili třikrát.

Rozmezí, ve kterém jsme umožnili odpovědět kandidátům a kandidátkám na výše uvedený dotaz, bylo zvoleno s ohledem na dvě skutečnosti. První je moment zveřejnění jmenného seznamu kandidátních listin Českým statistickým úřadem. Do té doby nebylo možné z veřejných zdrojů získat finální jmenné seznamy kandidátů a kandidátek některých politických subjektů. Druhým je datum zveřejnění našeho předvolebního průzkumu. Ten jsme chtěli vydat v předstihu před volebním víkendem tak, aby měli voliči a voličky dostatečný čas na to se seznámit se s postojem kandidátů a kandidátek ve vztahu k tématu manželství pro všechny páry.

Kandidáty a kandidátky jsme požádali o odpověď „ANO“, „NE“, nebo „NEMÁM JEDNOZNAČNÝ NÁZOR“ a dali jim možnost zaslat k této odpovědi také komentář. Kandidáti a kandidátky byli informováni o tom, že jejich odpovědi budou zveřejněny na našich webových stránkách, sociálních sítích apod.

Složení kandidátních listin jsme čerpali z webových stránek jednotlivých kandidujících stran, hnutí či koalic (kde to bylo možné) a webových stránek Českého statistického úřadu (www.volby.cz).

Před odesláním první vlny e-mailů s dotazem jsme oslovili kandidující subjekty skrze sekretariáty či tiskové mluvčí, a to s žádostí o zaslání e-mailových kontaktů na jejich kandidáty a kandidátky na prvních deseti místech ve všech krajích. U samostatně kandidujících subjektů jsme oslovili ústřední komunikační orgán daného subjektu, u koalic jsme oslovili ústřední komunikační orgán všech stran či hnutí, které za danou koalici kandidují, u subjektů, na jejichž kandidátních listinách jsou zástupci a zástupkyně z jiné strany či hnutí či z jiných stran či hnutí, jsme oslovili ústřední komunikační orgán toho subjektu, jež byl Českým statistickým úřadem definován jako navrhuující strana.

Pokud některý kandidát nebo kandidátka nebyli osloveni, je to primárně z toho důvodu, že subjekty nezveřejňují jejich e-maily a na naši žádost nám je nezaslaly a týmu Jsme fér se e-mail nepodařilo dohledat z veřejně dostupných zdrojů.

To, jakým způsobem se daný kandidát či kandidátka staví k manželství pro všechny páry, jsme posuzovali na základě kritérií v následujícím pořadí důležitosti:

- 1) Přímá odpověď ANO / NE / NEMÁM JEDNOZNAČNÝ NÁZOR na náš e-mailový dotaz, a to včetně hodnocení jejich doplňujícího komentáře, pokud byl uveden;
- 2) Veřejné vyjádření kandidáta či kandidátky;
- 3) Spolupředložení návrhu ústavního zákazu rovného manželství v Poslanecké sněmovně 2021 - 2025;
- 4) Další informace, které má Jsme fér k dispozici z jiných zdrojů, například osobní komunikace s daným kandidátem či kandidátkou, informace od ambasaderek a ambasadů Jsme fér, informace z jiných zdrojů.

V potaz bylo bráno také časové hledisko, neboť názor některých kandidátů a kandidátek se v čase posouvá. V potaz byl brán názor/zdroj pozdější.

Iniciativa Jsme fér